

‘เอลนีโญ’ ชัดภาคเกษตร 12 ล้านไร่ เสี่ยงแล้งยาวถึงปีหน้า

17 เม.ย. 69

KEY POINTS

- ปραภฏการณเอลนีโญส่งผลให้ภาคเกษตรไทยเผชิญความเสี่ยงภัยแล้ง โดยคาดการณ์ว่าในปี 2568/2569 จะมีพื้นที่ได้รับผลกระทบราว 12.7 ล้านไร่
- ภาวะแล้งมีแนวโน้มยืดเยื้อยาวนานไปจนถึงต้นฤดูฝนปีหน้า (พ.ศ. 2570) เนื่องจากปริมาณฝนจะตกน้อยกว่าค่าปกติ
- พื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทานมีความเสี่ยงขาดแคลนน้ำสูงสุด ทำให้ภาครัฐต้องวางแผนกักเก็บน้ำในเขื่อนอย่างเข้มงวด และอาจมีมาตรการลดการทำนาปรัง

วิกฤตภัยแล้งของไทยกำลังเปลี่ยนจาก**ปัญหาชั่วคราว** เป็น **ความเสี่ยงเชิงโครงสร้าง** หลังข้อมูลล่าสุดชี้ชัด พื้นที่แล้งซ้ำซากขยายวงกว้างทั่วประเทศ ท่ามกลางสัญญาณ**เอลนีโญ**ที่อาจยืดเยื้อกระทบทั้งน้ำ ต้นทุน และความอยู่รอดของภาคเกษตรในระยะยาว

นางสาวสุมิตรา วัฒนา อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยกับ “ฐานเศรษฐกิจ” ถึงผลการจัดทำแผนที่พื้นที่แล้งซ้ำซากทั่วประเทศว่า พบพื้นที่เกษตรกรรมเสี่ยงภัยแล้งสะสมสูงถึง 68.44 ล้านไร่ ครอบคลุม 73 จังหวัด 580 อำเภอ และ 3,703 ตำบล สะท้อนวิกฤตทรัพยากรน้ำที่กระทบภาคเกษตรไทยอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น

โดยเฉพาะปีนี้ไทยเข้าสู่สถานการณ์เอลนีโญ รายงานระบุว่า ความแห้งแล้งจากภาวะขาดน้ำจากฝนทิ้งช่วงหรือฝนไม่ตกตามฤดูกาล ส่งผลให้ดินสูญเสียความชุ่มชื้น สามารถเกิดขึ้นได้ทุกพื้นที่และทุกฤดูกาลขณะที่ภัยแล้งด้านการเกษตรส่งผลโดยตรงต่อพืช ทำให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง

ทั้งนี้ กรมพัฒนาที่ดินได้จำแนก **พื้นที่แล้งซ้ำซาก** ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 แล้งซ้ำซากรุนแรง เกิดมากกว่า 6 ครั้งในรอบ 10 ปี ระดับ 2 แล้งบ่อย เกิด 4-5 ครั้งในรอบ 10 ปี และระดับ 3 แล้งเป็นครั้งคราว ไม่เกิน 3 ครั้งในรอบ 10 ปี โดยการจัดทำแผนที่ดังกล่าวใช้การวิเคราะห์เชิงลึกจากข้อมูลภาคสนามและความเห็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาปัจจัยหลัก 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยคงที่ เช่น พื้นที่ชลประทาน ระยะห่างแหล่งน้ำ ความสามารถอุ้มน้ำของดิน ความลาดชัน และปัจจัยผันแปร เช่น ปริมาณน้ำฝนรายปี และรูปแบบการใช้ที่ดิน

อีสานนำแล้งซ้ำซาก กว่า 27 ล้านไร่

สำหรับผลการวิเคราะห์พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่แล้งซ้ำซากมากที่สุดกว่า 27.25 ล้านไร่ รองลงมาคือภาคเหนือ 25.74 ล้านไร่ ขณะที่ภาคกลางมี 10.46 ล้านไร่ ส่วนภาคตะวันออกและภาคใต้มีสัดส่วนน้อยกว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรดินชี้ว่า พื้นที่นอกเขตชลประทานและพื้นที่ห่างไกลแหล่งน้ำมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดภัยแล้งซ้ำซาก โดยเฉพาะพื้นที่ที่ดินระบายน้ำดีหรือมีความลาดชันสูงซึ่งทำให้น้ำไหลออกเร็ว ไม่สามารถกักเก็บความชื้นได้ ขณะที่การใช้ที่ดินปลูกพืชที่ต้องการน้ำสูงในพื้นที่ฝนน้อย ยิ่งซ้ำเติมปัญหาให้รุนแรงขึ้น หากไม่มีการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสม

กรมพัฒนาที่ดิน ย้ำว่า ฐานข้อมูลแผนที่แล้งซ้ำซากดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนบริหารจัดการน้ำ การเลือกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ และกำหนดนโยบายรับมือภัยแล้งในระยะยาว เพื่อรักษาเสถียรภาพภาคเกษตรของประเทศ ท่ามกลางความผันผวนของสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงขึ้น โดย **พื้นที่แล้งซ้ำซาก** กำลังกลายเป็นโจทย์ใหญ่ที่ภาครัฐต้องเร่งแก้ก่อนลุกลามเป็นวิกฤตความมั่นคงทางอาหารในอนาคต

กางแผนรับมือปี 69 เสี่ยง 12 ล้านไร่

นางสาวสมิตรา กล่าวว่า จากการประเมินสถานการณ์ภัยแล้งของกรมพัฒนาที่ดิน ในช่วงปี 2568/2569 ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ พบว่าภัยแล้งเกิดจากฝนตกน้อยหรือฝนทิ้งช่วงทำให้น้ำไม่เพียงพอ โดยเฉพาะพื้นที่เขตรอบนอกเขตชลประทาน ยังมีความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ข้อมูลล่าสุด (ปี 2568/2569) พบพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งครอบคลุม 71 จังหวัด 793 อำเภอ 4,932 ตำบล หรือประมาณ 12.7 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.95 ของพื้นที่ประเทศ

อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับอดีต ภาพรวมปีนี้ยังไม่รุนแรงมาก แต่ยังคงเฝ้าระวังในบางพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งอาจมีน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกส่งผลให้พืชเจริญเติบโตไม่เต็มที่หรือผลผลิตลดลง

“เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างตรงจุด กรมฯ ได้เดินหน้า ‘โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน’ หรือ ‘ป่อจิ๋ว’ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2548 สำหรับปี 2569 ตั้งเป้าขุดสระน้ำตามความจำนงเกษตรกรเกือบ 20,000 บ่อ เพื่อสำรองน้ำใช้ช่วงฝนทิ้งช่วง โดยตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ดำเนินการแล้วกว่า 749,000 บ่อทั่วประเทศ”

นอกจากนี้ กรมฯ ยังยกระดับสู่การบริหารจัดการน้ำเชิงระบบในพื้นที่นอกเขตชลประทาน โดยวางระบบกระจายน้ำจากแหล่งน้ำหลักสู่แปลงเกษตร ครอบคลุมพื้นที่ 2,000–3,000 ไร่ต่อแห่ง พร้อมติดตั้งระบบโซลาร์เซลล์เพื่อลดต้นทุนสูบน้ำ และเตรียมถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลต่อ เพื่อความยั่งยืน โดยปีที่ผ่านมาใช้งบประมาณกว่า 700–800 ล้านบาท

ฝนน้อย-แล้งยาวถึงกลางปีหน้า

นายไพฑูรย์ เก่งการช่าง รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ในฐานะโฆษก สทนช. เปิดเผยว่า ฤดูแล้งปี 2569 จะสิ้นสุดวันที่ 30 เมษายนนี้ โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยยังไม่มีการประกาศภัยแล้ง และคาดว่าจะไม่ประกาศ เนื่องจากปริมาณฝนที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี

อย่างไรก็ตาม ปีนี้แนวโน้มฝน **ต่ำกว่าค่าปกติ** จากอิทธิพลเอลนีโญ ทำให้ต้องปรับแผนบริหารจัดการน้ำใหม่ เน้นกักเก็บน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศ และชะลอการระบายน้ำเพื่อสำรองใช้ระยะยาว รองรับฤดูแล้งต่อเนื่องถึงปี 2570 ที่คาดว่าจะร้อนจัดและแห้งแล้งรุนแรง เขื่อนหลัก เช่น แม่จัดสมบูรณ์ชล แควน้อยบำรุงแดน และป่าสักชลสิทธิ์ จะถูกบริหารจัดการอย่างเข้มงวด ภายใต้แนวคิด “ไม่กลัวน้ำท่วม แต่กลัวไม่มีน้ำใช้” เพื่อรักษาระดับน้ำต้นทุน

ทั้งนี้ เอลนีโญมีแนวโน้มยืดเยื้อถึงต้นฤดูฝนปีหน้า โดยเฉพาะช่วง พ.ค.-ส.ค. 2570 ที่ฝนอาจยังน้อยส่งผลให้ไทยต้องบริหารจัดการน้ำยาวเกือบ 10 เดือน ภายใต้ต้นทุนน้ำที่ลดลง สทนช.จึงตั้งศูนย์เฝ้าระวังเอลนีโญ ติดตามสถานการณ์รายเดือน ครอบคลุมทั้งในและนอกเขตชลประทาน พร้อมสั่งการคณะกรรมการลุ่มน้ำทั่วประเทศสำรวจพื้นที่เสี่ยง และรายงานภายในวันที่ 23 เมษายนนี้

สั่งทุกเขื่อนเก็บน้ำให้มากที่สุด

อย่างไรก็ตาม แม้อากาศฝนจะน้อย แต่ช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายนยังมีโอกาสเกิดฝนตกหนักเป็นช่วง ๆ ซึ่งจะเกิดน้ำส่วนเกิน โดย สทนช. มีแผนเก็บน้ำเข้าสู่เขื่อน อ่างเก็บน้ำ และระบบลำน้ำธรรมชาติให้ได้มากที่สุด

สำหรับ**ลุ่มน้ำชี**และ**ลุ่มน้ำมูล**มีแผนดำเนินการ **Channel Storage** หรือการกักเก็บน้ำในลำน้ำ โดยจะปิดประตูน้ำช่วงปลายฤดูฝนเพื่อรักษาระดับน้ำ พร้อมเร่งสูบน้ำเข้าสระเก็บน้ำ ของชุมชน โดยเฉพาะพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำ เพื่อให้มีน้ำสำรองเพียงพอ พื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ ได้แก่ โชนตะวันตกของประเทศ ตั้งแต่จังหวัดอุทัยธานีลงไปถึงประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีความเสี่ยงขาดแคลนน้ำสูง

จับตาขอลด-งดทำนาปรัง

สถานการณ์ฝนปีนี้มีลักษณะใกล้เคียงปี 2555 ซึ่งเป็นปีที่ฝนน้อยมาก หลังอุทกภัยใหญ่ปี 2554 โดยปกติประเทศไทยมีช่วงฝน 6 เดือนเพื่อเก็บน้ำใช้ในอีก 6 เดือน แต่ปัจจุบันสามารถกักเก็บน้ำได้เพียง 20-30% ขณะที่ความต้องการใช้น้ำยังสูง

“เมื่อเรามีน้ำน้อย ก็ต้องใช้น้ำน้อยลง” นายไพฑูรย์กล่าว พร้อมระบุว่า อาจจำเป็นต้องมีมาตรการลดการทำนาปรัง หรือปรับลดพื้นที่เพาะปลูกในฤดูแล้ง เพื่อสำรองน้ำไว้ใช้ในอนาคต

ฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยห่วงนอกเขตชลประทาน

ดร.ธเนศร์ สมบูรณ์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา และโฆษกกรมชลประทาน ระบุว่า สถานการณ์ฝนปีนี้ยังไม่แน่นอน โดยเฉพาะความเสี่ยง “ฝนทิ้งช่วง” ในช่วงมิถุนายน-กรกฎาคม จากอิทธิพลเอลนีโญที่อาจทำให้ปริมาณฝนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่น้ำในอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศยังอยู่ในระดับบริหารจัดการได้ โดยมีน้ำต้นทุนราว 60% รองรับ 4 เดือนข้างหน้า แต่บางพื้นที่ยังน่าห่วง เช่น อีสานตอนล่าง โดยเฉพาะนครราชสีมาที่มีน้ำเพียงราว 40%เพียงพออุปโภคบริโภค แต่ภาคเกษตรยังต้องพึ่งน้ำฝนเป็นหลัก

พื้นที่นอกเขตชลประทานซึ่งมีแหล่งน้ำขนาดเล็ก มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบจากฝนทิ้งช่วงมากที่สุด กรมชลประทานจึงแนะนำให้เกษตรกรรอรอฝนเป็นหลัก ยกเว้นพื้นที่ลุ่มต่ำ 10 ทุ่งท้ายเจ้าพระยา และทุ่งบางระกำ รวม 1 ล้านไร่ ที่ได้ส่งน้ำล่วงหน้าเพื่อเร่งเพาะปลูกก่อนน้ำหลาก

ทั้งนี้ คาดว่าภัยแล้งปีนี้จะคลี่คลาย ปลายเมษายน แต่ยังคงติดตามปริมาณ ฝนอย่างใกล้ชิด หากฝนน้อยและไม่เติมน้ำเข้าอ่าง อาจกระทบต้นทุนน้ำในปีถัดไป โดยเฉพาะหากเอลนีโญยืดเยื้อ อาจทำให้เกิดฝนน้อยต่อเนื่อง 2 ปี เสี่ยงลูกกลมเป็นวิกฤตน้ำในช่วงปี 2571-2572 กรมชลประทานจึงเน้นบริหารจัดการน้ำแบบ “มองข้ามซีด” เพื่อลดผลกระทบระยะยาวต่อภาคเกษตรและการใช้น้ำของประชาชน

ที่มา : **ฐานเศรษฐกิจ** <https://www.thansettakij.com/economy/trade-agriculture/656747>

จาก ‘สงครามอิหร่าน’ สู่ ‘จานข้าวโลก’ ส่งวิกฤตความมั่นคงอาหารปี 2026 เมื่อต้นทุนปุ๋ย-ค่าขนส่งพุ่งจุดกำลังซื้อฟุ่มเฟือย แต่เปิดโอกาสทอง ‘อาหาร พร้อมทาน-โปรตีนราคาถูก’ เสียบตลาดส่งออกรับเทรนด์กักตุน

โดย ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (SCB EIC)

23.04.2026

‘จากสงครามอิหร่าน สู่จานข้าวโลก’ นัยต่อห่วงโซ่อาหารที่ต้องจับตา

ความขัดแย้งในตะวันออกกลางกำลังส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานอาหารโลก และอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของไทยชัดเจนมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในมิติด้านต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นและ มิติด้านการบริโภคที่ชะลอลง รวมทั้งความเสี่ยงขาดแคลนวัตถุดิบและปัจจัยการผลิตจากปัญหาการหยุดชะงักของอุปทาน (Supply disruption)

- ต้นทุนการผลิตอาหารและเครื่องดื่มปรับตัวสูงขึ้นตามราคาพลังงาน วัตถุดิบ และปัจจัยการผลิต ที่เชื่อมโยงกับพลังงานโดยเฉพาะราคาปุ๋ยเคมีที่พุ่งสูงขึ้นมากและเสี่ยงขาดแคลน ส่งผลกระทบต่อผู้เล่นในระดับต้นน้ำของห่วงโซ่การผลิตอาหารในวงกว้างทั้งเกษตรกร ปศุสัตว์ และ ประมง
- ขณะเดียวกัน ผู้เล่นในห่วงโซ่การผลิตอาหารและเครื่องดื่มยังต้องเผชิญกับต้นทุนพลังงาน รวมทั้ง ต้นทุนค่าขนส่งและโลจิสติกส์ที่พุ่งสูงขึ้นมาก ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผู้ประกอบการที่มีการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตสูง (High energy intensity) หรือมีตลาดส่งออกปลายทางที่ ค่อนข้างไกล
- นอกจากนี้ วิกฤตพลังงานยังส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์อีกด้วย โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์พลาสติก สะท้อนได้จากราคาเม็ดพลาสติกที่ปรับตัวสูงขึ้นมากตามราคา วัตถุดิบต้นน้ำและมีแนวโน้มขาดแคลนในระยะข้างหน้า ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อ การผลิตสินค้าของอุตสาหกรรมปลายน้ำที่หลากหลายซึ่งรวมถึงอุตสาหกรรมอาหารและ เครื่องดื่ม
- สำหรับด้านอุปสงค์ แม้ในภาพรวมไทยจะพึ่งพาการส่งออกสินค้าอาหารไปยังภูมิภาคตะวันออก กลางในระดับต่ำ แต่การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและไทย รวมทั้งแนวโน้มเงินเฟ้อที่เร่งตัวขึ้น อาจกดดันให้การบริโภคสินค้าอาหารและเครื่องดื่มฟุ่มเฟือยบางประเภทชะลอลงหรือหดตัวได้

ขณะที่ผู้บริโภคมักมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่สินค้าที่เน้นความคุ้มค่ามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อภาวะการแข่งขัน โดยผู้ประกอบการที่สามารถบริหารจัดการต้นทุนและซัพพลายเชนได้ดีกว่า จะมีความได้เปรียบมากกว่าภาวะสงครามที่ยืดเยื้อยังมีส่วนทำให้สถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหารโลก (Global food security) อยู่ในภาวะที่เปราะบางมากขึ้นอีกด้วย

- ปัจจุบันหลายประเทศเริ่มประกาศระงับการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อเร่งสร้างความมั่นคงด้านอาหาร (Food security) ในประเทศและสำรองไว้บริโภคยามฉุกเฉิน ท่ามกลางสถานการณ์สงครามที่มีแนวโน้มยืดเยื้อกว่าคาด ส่งผลให้อุปทานอาหารบางอย่างออกสู่ตลาดโลกน้อยลง
- การหยุดชะงักของสายเดินเรือหรือระบบโลจิสติกส์ ช้ำเติมให้อุปทานอาหารโลกอยู่ในภาวะขาดแคลนมากยิ่งขึ้นและอาจนำไปสู่ภาวะข้าวยากหามาแพง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารของผู้บริโภคโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งผู้บริโภคในประเทศที่เป็นผู้นำเข้าอาหารสุทธิ

อย่างไรก็ดี ไทยอาจได้รับอานิสงส์เชิงบวกจากความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารบางประเภทที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์อาหารที่มีอายุการเก็บรักษานาน รวมถึงอาหารกึ่งสำเร็จรูป อาหารพร้อมทาน และโปรตีนพื้นฐานที่มีราคาไม่แพง ที่มีแนวโน้มได้รับคำสั่งซื้อจากประเทศคู่ค้าต่าง ๆ รวมทั้งคู่ค้าในภูมิภาคตะวันออกกลางเพิ่มขึ้นมาก เพื่อเร่งสะสมสต็อกสร้างความมั่นคงด้านอาหารและสำรองไว้บริโภคในยามฉุกเฉินหากสงครามยืดเยื้อยาวนานกว่าคาด ซึ่งวิกฤตครั้งนี้ถือเป็นโอกาสทองสำหรับผู้ประกอบการสินค้าอาหารบางประเภทในการขยายตลาดส่งออกและสร้างรายได้เพิ่มเติม

ดังนั้น ผู้ประกอบการควรเร่งปรับตัวเชิงรุกเพื่อคว้าโอกาสจากวิกฤตครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการเส้นทางขนส่งสินค้าและโลจิสติกส์เพื่อหลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยง รวมถึงการจองพื้นที่ระวางและสายเรือล่วงหน้าและทำสัญญาระยะยาวเพื่อล็อกต้นทุนที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น หรือแม้แต่อาจพิจารณากระจายความเสี่ยงของตลาดส่งออกโดยเพิ่มสัดส่วนการส่งออกไปยังตลาดปลายทางที่อยู่ใกล้ไทยหรือมีความปลอดภัยมากขึ้น รวมทั้งอาจพิจารณาปรับเปลี่ยนหรือออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่เพื่อลดการพึ่งพาเม็ดพลาสติกและหันมาใช้วัสดุทดแทนในประเทศทดแทน เช่น พลาสติกชีวภาพ ซึ่งนอกจากจะช่วยลดความเสี่ยงและต้นทุนที่เกิดจากความผันผวนภายนอกแล้ว ยังสนับสนุนให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรไทยและลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย

ที่มา : THE STANDARD WEALTH https://thestandard.co/middle-east-food-security-exports/?fbclid=IwY2xjawRYE9VleHRuA2FibQIxMABicmlkETFQNURzajluWIB4SEx2b1Rlc3JOYwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHq7LxxF626Zn94czlgUKvbC06Vo0y5B7DOhtUCPL8owPyyHOF4t3WcXhlfHX_aem_VeYnPJRpHXa93zToEJBc6A

ความอยู่รอดในยุค (สงคราม) ไม่แน่นอน : คนพร้อม องค์กรรอด !

วันที่ 24 เมษายน 2569

คอลัมน์ : SD TALK

ผู้เขียน : พิชญ์พีจี สายเชื้อ

จากสงครามที่เริ่มยืดเยื้อ ราคาน้ำมันที่ผันผวน และเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว กำลังสร้างแรงสั่นสะเทือนให้ธุรกิจทุกอุตสาหกรรม หลายองค์กรเริ่มชะลอการลงทุน ทบทวนต้นทุน และเตรียมรับมือความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ในบรรยากาศเช่นนี้ พนักงานจำนวนมากเริ่มรู้สึกกังวล ไม่ใช่เพราะมีสัญญาณเล็กลง แต่เพราะโลกกำลังบอกเราว่า “ความไม่แน่นอนคือสิ่งที่ไม่มีอยู่จริง” และความกังวลของพนักงานเริ่มกระทบองค์กร

แม้จะเป็นเรื่องปกติ แต่ความกังวลทำให้เกิดพฤติกรรมที่องค์กรต้องจับตามองพนักงาน เพราะอาจส่งผล (เสีย) ต่อองค์กร ไม่ว่าจะในเรื่องการตัดสินใจช้าลง เพราะกลัวทำผิด (เดี๋ยวโดนให้ออกเอาง่าย ๆ) หรือการทำงานแบบประคองตัวไปก่อน อยู่ใน Safe Zone ที่สุดในยุคสถานการณ์ไม่มั่นคง หรือเริ่มการมองหาทางเลือกสำรอง หาอาชีพอื่น เผื่อตกงาน เป็นต้น

สิ่งเหล่านี้อาจทำให้ความเร็วและประสิทธิภาพขององค์กรลดลงด้วย เราลองมาดูว่ามีคำแนะนำสำหรับพนักงานที่จะปรับตัวอย่างไรในวันที่โลกไม่แน่นอนอย่างไรบ้าง

ดิฉันขออนุญาตอ้างอิงงานวิจัยระดับโลกที่พูดตรงกันว่า “ทักษะ” คือเกราะป้องกันความไม่แน่นอนที่ดีที่สุด เช่น World Economic Forum 2025 บอกว่า 60% ของแรงงานต้อง Reskill ภายใน 3 ปี และ McKinsey บอกว่า ทักษะงานกว่า 50% เปลี่ยนไปหลังปี 2020

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สิ่งที่พนักงานควรทำคือ

1. Upskill/Reskill โดยเฉพาะทักษะดิจิทัลและ AI อันนี้พูดกันมานานและจะยังคงสำคัญอยู่ต่อไป
2. พัฒนาทักษะ Soft-Skill ที่จำเป็น เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสารแบบเล่าเรื่อง เป็นต้น

3. พนักงานคงต้องเปิดใจรับงานใหม่เพื่อเพิ่มประสบการณ์ ตอนนี้มีเทรนด์เรื่อง Job Enlargement เยอะมาก เพราะองค์กรไม่อยากจะเพิ่มคน แต่อยากใช้พนักงานให้เต็มประสิทธิภาพ พนักงานก็ต้องเปิดใจรับงานใหม่ ๆ เพราะเป็นผลดีกับตัวเองด้วย

4. การสร้าง Personal Brand ให้เป็น “คนที่ไวใจได้” เป็นคนที่ใช่สำหรับองค์กร เพราะองค์กรมีตัวเลือกเยอะ

5. การระมัดระวังการใช้เงิน บริหารการเงินให้ดีค่ะ ความแน่นอนไม่มีแล้ว

แล้วองค์กรและ HR จะทำอย่างไร สำคัญที่สุด องค์กรต้อง “สร้างความมั่นใจ” และ “สร้างความพร้อม” ไปพร้อมกัน

ขอยกตัวอย่างองค์กรดัง ๆ ที่มีนโยบายสนับสนุนพนักงานที่น่าสนใจและตรงจุด เช่น Aazon-มีโครงการ Career Choice : สนับสนุนค่าเรียนทักษะใหม่ให้พนักงานหน่วยงาน เพื่อ Upskill หรือ DBS Bank มีโครงการใช้ Internal Talent Marketplace ให้พนักงานเลือกโปรเจกต์ข้ามสายงาน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน ไม่เบื่อ เปิดโอกาสให้พนักงานได้ใช้ศักยภาพด้วย และองค์กรจะได้ดูด้วยว่าใครคือคนที่ใช่สำหรับองค์กร จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า องค์กรที่แก้ปัญหาตรงจุด ให้ความสำคัญกับคน จะมีผลลัพธ์เชิงบวกมากกว่าองค์กรที่ปล่อยให้ความเงียบสร้าง ความกลัวและความกังวลกับพนักงาน

สุดท้ายสรุปสั้น ๆ ค่ะ ... โลกภายนอกอาจผันผวนเกินควบคุม แต่สิ่งที่องค์กรควบคุมได้คือ “ความพร้อมของคน” และสิ่งที่พนักงานควบคุมได้คือ “ความสามารถของตัวเอง”

สำหรับพนักงานความมั่นคงไม่ได้มาจากบริษัท แต่มาจากทักษะที่คุณสร้างขึ้นทุกวัน สำหรับองค์กรความได้เปรียบไม่ได้มาจากกลยุทธ์ แต่มาจากคนที่พร้อมจะเดินไปกับคุณในทุกสถานการณ์

และสำคัญที่สุด สำหรับผู้นำคำถามไม่ใช่ว่าโลกจะเปลี่ยนไปแค่ไหน แต่คือทีมของคุณพร้อมแค่ไหนเมื่อโลกเปลี่ยน ขอให้โชคดีทุกท่านในทุกบทบาทนะคะ

ที่มา : ประชาชาติธุรกิจ <https://www.prachachat.net/opinion-column-11/news-1995305>

ความมั่นคงทางอาหารและน้ำ จุดเปราะบาง ที่มาพร้อมสงคราม

โดย SCB CIO (Chief Investment Office)

27.04.2026

- ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในตะวันออกกลาง ไม่เพียงแต่กระทบต่อความมั่นคงทางพลังงาน แต่ยังทำให้โลกเผชิญความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางอาหารและทรัพยากรน้ำด้วย

- ช่องแคบฮอร์มุซไม่ได้เป็นเพียงเส้นทางขนส่งน้ำมัน แต่รวมถึงปุ๋ยด้วย ดังนั้น การปิดช่องแคบจะกระทบไปถึงผลผลิตเกษตร ราคาอาหารทั่วโลก สร้างความเดือดร้อนให้กลุ่มประเทศรายได้น้อย และครัวเรือนที่ยากจน ส่วนการพุ่งเป้าโจมตีโรงงานผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเลในอ่าวอาหรับ จะกระทบพลเรือนหลายสิบล้านคนโดยตรง
- อีเอ็มการลงทุนที่น่าสนใจและสอดคล้องกับทิศทางโลกปัจจุบัน คืออีเอ็มที่เกี่ยวกับการยกระดับความมั่นคงและประสิทธิภาพด้านพลังงาน กลุ่มธุรกิจที่ยืดหยุ่น ทั้งด้านการป้องกัน และรับมือความเสี่ยงสภาพภูมิอากาศ (Climate Adaptation และ Climate Resilient)

นับตั้งแต่ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในตะวันออกกลางรุนแรงขึ้น ปรากฏการณ์ความกังวลด้านความมั่นคงทางพลังงานก็ยกระดับขึ้นตามระดับความตึงเครียดของสถานการณ์ จากการที่มีการโจมตีโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน ทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ (LNG) ในตะวันออกกลาง

ส่วนการที่อิหร่านเข้าควบคุมการเดินเรือขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งพลังงานที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของโลก รองรับการขนส่งน้ำมันราว 20-25% ของปริมาณน้ำมันทางทะเลของโลก และประมาณ 20% ของ LNG โลก ส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติผันผวนสูงทันทีเมื่อเกิดความเสี่ยงด้านการขนส่ง

อย่างไรก็ตาม เรามองว่า ยังมีข้อกังวลด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) และสังคม (Social) ที่ควรจับตาเพิ่มเติม เพราะนอกจากมีผลต่อการดำเนินชีวิต และเศรษฐกิจแล้ว ยังมีผลต่อการลงทุนด้วยเช่นกัน คือ ความมั่นคงทางอาหารทั่วโลก และความมั่นคงทางทรัพยากรน้ำ ซึ่งเชื่อมโยงกันจนมีโอกาสเป็นความเสี่ยงเชิงระบบ (systemic risk) มากกว่าจะเป็นเพียงเหตุการณ์เฉพาะหน้า หากทั้งสองด้านนี้สั่นคลอน จะส่งผลกระทบซ้ำเติมเงินเพื่อ ผ่านต้นทุนอาหารที่มีสัดส่วนกว่า 30-40% ของตะกร้าเงินเพื่อในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ เพิ่มเติมจากแรงกดดันที่มาจากราคาพลังงาน

ทั้งนี้ ช่องแคบฮอร์มุซ ไม่ได้เป็นเพียงเส้นทางขนส่งพลังงาน แต่ยังเป็นเส้นทางหลักในการขนส่งปุ๋ยไนโตรเจนและวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับการผลิตปุ๋ย เช่น ยูเรีย ดังนั้น การหยุดชะงักของการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ จึงส่งผลสะท้อนไปยังห่วงโซ่อาหารโลกโดยตรง ผ่านต้นทุนปุ๋ยที่เพิ่มขึ้น ที่เข้ามาซ้ำเติมนอกเหนือจากความไม่แน่นอนของฤดูกาลเพาะปลูกที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว โดยพบว่า ราคาปุ๋ยไนโตรเจน ปรับเพิ่มขึ้นมากกว่า 30% ภายในไม่กี่สัปดาห์ หลังการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซหยุดชะงัก

ขณะที่การผลิตอาหารในยุคใหม่ ต้องพึ่งพาพลังงานแทบทุกขั้นตอน นับตั้งแต่ เครื่องจักรการเกษตร โรงเรือน ระบบขนส่งระยะไกล ไปจนถึงบรรจุภัณฑ์ ที่มีวัตถุดิบการผลิตสำคัญ เช่น โพลีเมอร์

และพลาสติก ซึ่งล้วนได้รับผลกระทบจากการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซที่หยุดชะงักทั้งสิ้น ทำให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น กดดันให้ต้นทุนอาหารสูงขึ้นเช่นกัน จึงมีภัยต่อเงินเฟ้อในวงกว้างมากขึ้น

ในส่วนของ ทรัพยากรน้ำจืดในตะวันออกกลาง ก็น่าเป็นห่วง เมื่อโครงสร้างพื้นฐานโรงงานผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเล (Desalination plants) ตกเป็นเป้าหมายของความขัดแย้ง ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นกับโรงงาน อาจต้องใช้เวลาหลายเดือนในการซ่อมแซม เพราะโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ตั้งบริเวณชายฝั่ง และมีขนาดใหญ่ที่ซ่อมแซมได้ยาก ทำให้ประชากรในตะวันออกกลางจำนวนมากต้องเผชิญภาวะน้ำจืดในพื้นที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ (water stress) ระดับสูงมาก ซึ่งผลกระทบนี้ ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงครัวเรือน แต่ลุกลามสู่ โรงพยาบาล ระบบสาธารณสุขภาคอุตสาหกรรม และเสถียรภาพทางสังคมโดยตรง

ด้วยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้ การวางแผนและลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการจัดการพลังงาน อาหาร และน้ำ อย่างมีประสิทธิภาพกลายเป็นวาระสำคัญ

ในแง่ของการลงทุน อิมการลงทุนที่น่าสนใจและสอดคล้องกับทิศทางโลกปัจจุบัน คือ อิมที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับความมั่นคงและประสิทธิภาพด้านพลังงาน ได้แก่ กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบกักเก็บพลังงาน และโครงข่ายไฟฟ้า เนื่องจากมีความต้องการสูงและสามารถก่อสร้างได้เร็ว ขณะที่ โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานมีความน่าสนใจ เนื่องจากให้กระแสเงินสดที่สม่ำเสมอและสัมพันธ์กับเงินเฟ้อ

ในส่วนของจัดการน้ำและอาหาร อิมที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องคือ ธุรกิจที่ยืดหยุ่น ทั้งด้านการป้องกัน และรับมือความเสี่ยงสภาพภูมิอากาศ (Climate Adaptation และ Climate Resilient) เช่นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำและน้ำเสีย เทคโนโลยีการจัดการน้ำที่ยกระดับขึ้น เช่น การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ โรงงานแยกเกลือออกจากน้ำทะเล การบริหารจัดการลุ่มน้ำและชั้นหินอุ้มน้ำ อ่างกักเก็บน้ำเพื่อรองรับน้ำ การเก็บน้ำฝน และการกักเก็บน้ำใต้ดิน และระบบระบายน้ำ เป็นต้น

SCB CIO มองว่า ทั้งประเด็นความมั่นคงทางอาหารและน้ำ ซึ่งเป็นความเสี่ยงด้าน ESG ที่ส่งผลต่อเนื่อง มีโอกาสกลายเป็น ความเสี่ยงเชิงระบบ (Systemic Risk) ได้ โดยข้อมูล IEA ชี้ว่าประชากรโลกกว่า 4 ใน 5 อาศัยอยู่ในประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าน้ำมัน การหยุดชะงักของพลังงานในภูมิภาคหนึ่งจึงส่งแรงกระเพื่อมถึงที่อื่นๆ ได้รวดเร็ว และ ผลกระทบแบบทั่วถึงต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงทำให้เงินเฟ้อโลกสูงขึ้นและอาจยาวนานกว่าที่คาด จึงสะท้อนความจำเป็นในการเร่งหาการแก้ไข เพื่อกระจายความเสี่ยงตลอดห่วงโซ่อุปทานอาหารและน้ำ เช่น การลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติในภาคเกษตร และ

การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานน้ำที่มีความยืดหยุ่นสูง รวมถึง การลงทุนในเทคโนโลยีแยกเกลือออกจากน้ำที่ใช้พลังงานสะอาด เพื่อรับมือความเสี่ยงในระยะยาว

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ในตะวันออกกลางรอบนี้ มิได้กระตุ้นความสนใจเฉพาะประเด็นการลงทุนเพื่อความมั่นคงทางพลังงานในอนาคตเท่านั้น แต่ยังขยายขอบเขตไปสู่การเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงทางอาหารและทรัพยากรน้ำ เพื่อรองรับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น

พัฒนาการดังกล่าวตอกย้ำให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประเด็นความเสี่ยงด้าน ESG หรือ สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ไม่ใช่เรื่องเชิงอุดมการณ์หรือประเด็นระยะยาวที่ห่างไกลตัวอีกต่อไป แต่เป็นความเสี่ยงที่ผูกติดกับความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนสำคัญที่สะท้อนความจำเป็นในการปฏิรูปโครงสร้างเพื่อวางรากฐานสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งในระดับองค์กร ระดับประเทศ และต่อศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจโลกในระยะยาว

หมายเหตุ:

- จัดทำโดย SCB CIO ณ วันที่ 27 เมษายน 2569
- ข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ผู้ใช้ข้อมูลควรใช้ความระมัดระวังในการตัดสินใจลงทุน

คำเตือน

- การลงทุนมีความเสี่ยง ผู้ลงทุนควรทำความเข้าใจลักษณะสินค้า เงื่อนไขผลตอบแทน และความเสี่ยง รวมถึงควรขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้ประกอบธุรกิจก่อนตัดสินใจลงทุน
- เนื่องจากกองทุนไม่ได้ป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนทั้งจำนวน ผู้ลงทุนอาจขาดทุนหรือได้รับกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน/หรือได้รับเงินคืนต่ำกว่าเงินลงทุนเริ่มแรกได้
- สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ SCB Call Center โทร. 02-777-7777

ที่มา : THE STANDARD WEALTH https://thestandard.co/food-water-security-investment/?fbclid=IwY2xjawRdGSllcHRuA2FibQlXMAbIcmIkETFFOE1BSUo5QkZnWEpBZFJKc3JOYwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHvscIKLnbezV7MWIrnOgdI-MOm8kSU1OeoF_jsznBMZZcjOaEO_ulFm17aiZ_aem_H-dWB6uRxppRf2ufZab-Ig

ชีวิตแรงงานไทย 60% เผชิญ ‘ภาวะเริ่มหมดไฟแบบเงียบ’ และไม่ผูกพันกับ องค์กร

29 เม.ย. 69

KEY POINTS

- ผลสำรวจจากโรเบิร์ต วอลเทอร์ส ประเทศไทย พบว่าแรงงานไทยมากกว่า 60% ยอมรับว่ากำลังเผชิญกับ “ภาวะเริ่มหมดไฟแบบเงียบ” (quiet cracking) ซึ่งคือการมาทำงานตามปกติแต่ขาดแรงจูงใจและความผูกพันกับองค์กร
- ภาวะดังกล่าวหากไม่ได้รับการแก้ไข อาจส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง กำลังใจตกต่ำ อัตราการลาออกสูงขึ้น และอาจลุกลามเป็น “ภาวะความผูกพันในองค์กรถดถอย” ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทีม
- ปัจจัยสำคัญที่ทำให้พนักงานยังคงอยากทำงานกับองค์กรต่อไปคือโอกาสในการเติบโตในสายอาชีพ (56%) วัฒนธรรมองค์กรเชิงบวก (24%) และความยืดหยุ่นในการทำงาน (16%)

นางสาวปยุตย นุช ศิริสวัสดิ์วัฒนา ผู้จัดการประจำสาขาประเทศไทย ของบริษัท โรเบิร์ต วอลเทอร์ส กล่าวว่า ผลการสำรวจล่าสุดจากโรเบิร์ต วอลเทอร์ส ประเทศไทย ซึ่งจัดทำควบคู่กับรายงาน โรเบิร์ต วอลเทอร์ส Talent Trends 2026 พบว่า เกือบ 3 ใน 4 องค์กรในประเทศไทยมองว่า พนักงานไม่ได้รู้สึกผูกพันหรืออยากมีส่วนร่วมใด ๆ กับองค์กร ซึ่งประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม

ขณะเดียวกัน พนักงานมากกว่า 60% ยอมรับว่ากำลังเผชิญกับ “ภาวะเริ่มหมดไฟแบบเงียบ” (quiet cracking) บ่อยครั้ง และอีกเกือบ 1 ใน 4 ระบุว่าเผชิญภาวะดังกล่าวเป็นครั้งคราว ภาวะเริ่มหมดไฟแบบเงียบ คือ ภาวะที่พนักงานยังคงมาทำงานและรับผิดชอบหน้าที่ตามปกติ แต่ภายในกลับเผชิญกับความรู้สึกหมดแรงจูงใจหรือขาดความผูกพันกับองค์กร

“ภาวะเริ่มหมดไฟแบบเงียบ ถือเป็นความท้าทายสำคัญในองค์กร แต่มักถูกมองข้าม เนื่องจากพนักงานยังคงแสดงให้เห็นว่ามาทำงานและสามารถปฏิบัติงานได้ตามความคาดหวังในภาพรวม แท้จริงแล้วพนักงานจำนวนมากกำลังเผชิญกับปัญหาเงียบ ๆ เพียงลำพัง ทั้งแรงกดดันสะสม ความไม่แน่นอน และความรู้สึกไม่ผูกพันกับองค์กร

หากไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหาเหล่านี้อาจลดประสิทธิภาพการทำงาน บั่นทอนกำลังใจ และนำไปสู่ อัตราการลาออกที่สูงขึ้นได้ ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับการสังเกตสัญญาณตั้งแต่ระยะเริ่มต้น และสร้าง สภาพแวดล้อมการทำงานที่ทำให้พนักงานรู้สึกได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากองค์กร”

หากถามว่าองค์กรในประเทศไทยได้ดำเนินมาตรการใดบ้างเพื่อรับมือกับภาวะเริ่มหมดไฟแบบ เจียบและเสริมสร้างความผูกพันต่องาน พบว่า 50% ขององค์กรระบุว่าได้จัดให้มีการพูดคุยและรับฟัง ความคิดเห็นกับทีมงานอย่างสม่ำเสมอ ขณะที่ 31% ให้ความสำคัญกับการยกย่องและชื่นชมความสำเร็จ ของพนักงาน และอีก 14% ได้นำรูปแบบการทำงานที่ยืดหยุ่นมาใช้

ตามรายงานของ Gallup ที่เผยแพร่ในปี 2025 พบว่าพนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรลดลงทั่วโลก ลดลงจาก 23% เหลือ 21% สร้างความสูญเสียด้านผลิตภาพโดยรวมปีมูลค่าประมาณ 438 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2024 แม้ว่าภาวะเริ่มหมดไฟแบบเจียบจะได้รับการยอมรับว่าเป็นปัญหาใน ที่ทำงาน

แต่ในปี 2026 ปัญหานี้กำลังก้าวเข้าสู่ระยะถัดไปที่เรียกว่า “ภาวะความผูกพันในองค์กรถดถอย” ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผลกระทบของภาวะเริ่มหมดไฟแบบเจียบขยายไปยังเพื่อนร่วมทีมและแผนกต่าง ๆ ส่งผลให้ ประสิทธิภาพการทำงานลดลง และวัฒนธรรมองค์กรอ่อนแอ เมื่อในองค์กรเกิดภาวะดังกล่าว การ ทำงานเป็นทีมจะลดลง ความคิดสร้างสรรค์ลดน้อยลง และแม้แต่พนักงานที่มีผลงานโดดเด่นก็อาจรู้สึก ผูกพันกับองค์กรลดลงได้เช่นเดียวกัน

เมื่อพนักงานเริ่มรู้สึกถึงแรงกดดัน ผลกระทบจากภาวะดังกล่าว จะขยายไปสู่ทีมต่าง ๆ และ กระทบทั้งองค์กรโดยรวม เกือบ 2 ใน 5 ของพนักงานไทยยอมรับว่า การที่เพื่อนร่วมงานขาดแรงจูงใจ ส่งผลกระทบเชิงลบต่อขวัญกำลังใจของตนเอง ขณะที่มากกว่า 50% สังเกตเห็นภาวะดังกล่าวรอบตัว แต่ ยังสามารถรักษาประสิทธิภาพการทำงานของตนเองได้

ทั้งนี้ สัญญาณที่พบได้บ่อยในภาวะความผูกพันในองค์กรลดลง ได้แก่ การทำงานร่วมกันหรือการ แลกเปลี่ยนความรู้น้อยลง (44%) การขาดสมาธิและความจดจ่อในการทำงาน (27%) และการมีส่วนร่วม ในการประชุมน้อยลง (20%)

“สำหรับองค์กร การสังเกตสัญญาณเตือนตั้งแต่ระยะเริ่มต้นเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สามารถเข้าไป ดูแลก่อนที่ปัญหาจะลุกลาม ช่วยรักษาขวัญกำลังใจของทีม และรักษาประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม ขององค์กร”

เพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ และป้องกันไม่ให้อาชีพเริ่มหมดไฟแบบเฉียดพัฒนาไปสู่ภาวะความผูกพันในองค์กรถดถอย องค์กรสามารถวางกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสิ่งที่พนักงานให้ความสำคัญมากที่สุด

ผลการสำรวจล่าสุดจากโรเบิร์ต วอลเทอร์ส ประเทศไทย พบว่า

- พนักงาน 56% ระบุว่า โอกาสในการเติบโตและความก้าวหน้าในสายอาชีพเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ต้องการทำงานกับองค์กรต่อไป
- 24% ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมองค์กรเชิงบวกและเปิดกว้าง ขณะที่ 16% ให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นของเวลาและสถานที่ทำงาน
- 37% ชื่นชอบผู้นำที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทาง ขณะที่ 32% ชื่นชอบผู้นำที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้ พนักงานยังรู้สึกมีแรงจูงใจมากขึ้นเมื่อองค์กรมีการจัดรูปแบบการทำงานที่ยืดหยุ่น สร้างความมั่นคงและเสถียรภาพในการทำงาน ส่งเสริมเพื่อนร่วมงานและวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างแรงบันดาลใจ ตลอดจนยึดแนวทางการบริหารจัดการที่เปิดกว้างและมีประสิทธิภาพ

“ผลการสำรวจครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการที่พนักงานจะรู้สึกผูกพันกับองค์กร ไม่ได้เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมเพียงครั้งเดียว แต่ต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งทีมผู้บริหารและผู้จัดการสายงานอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าบริษัทต่าง ๆ จะสามารถเลือกนำเสนอสิ่งที่เหมาะสมกับโครงสร้างองค์กรของตนได้มากที่สุด

ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการเติบโต วัฒนธรรมที่เปิดรับความหลากหลาย หรือการจัดสรรรูปแบบการทำงานที่ยืดหยุ่น แต่หัวใจสำคัญคือการส่งเสริมให้มีการสื่อสารที่เปิดกว้างและโปร่งใส โดยการสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้พนักงานได้กล่าวพูดในสิ่งที่พวกเขารู้สึก สิ่งนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยรักษาบุคลากรที่เก่งที่สุดเอาไว้ได้เท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างทีมที่มีแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีที่สุดออกมาอีกด้วย”

รายงานแนวโน้มด้านบุคลากรปี 2026 โดยโรเบิร์ต วอลเทอร์ส (2026 Talent Trends report) ได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญที่กำลังกำหนดทิศทางการสรรหาบุคลากร ความเป็นผู้นำ และกลยุทธ์ด้านแรงงาน โดยระบุอย่างชัดเจนว่า ความสำเร็จจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ แต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าการตัดสินใจครั้งใหญ่ในครั้งเดียว

นอกจากนี้ ผู้นำองค์กรมีการตัดสินใจที่ซับซ้อนและลำบากกว่าเดิม เนื่องจากแนวโน้มด้านบุคลากรยุคใหม่ที่เกิดขึ้น ดังนี้

- การคงความเป็นผู้นำและและการสืบทอดตำแหน่งภายใต้แรงกดดัน
- สภาวะใบสมัครล้นระบบจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ช่วยสมัครงาน
- การให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์เป็นหลัก
- การเข้าถึงฐานเงินเดือนทำให้การต่อรองค่าตอบแทนยากขึ้น

ที่มา : ฐานเศรษฐกิจ <https://www.thansettakij.com/lifestyle/657889>

ถึงเวลาจริงจัง ‘พีชพลังงาน’

วันที่ 27 เมษายน 2569

คอลัมน์ : สามัญสำนึก

ผู้เขียน : วิมล ตัน

ท่ามกลางวิกฤตย่อมมีโอกาสเกิดขึ้นเสมอ

ขณะที่โลกเจอกับวิกฤตสงครามตะวันออกกลาง การปิดช่องแคบฮอร์มุซ ส่งผลให้ซัพพลาย โดยเฉพาะพลังงานน้ำมัน ก๊าซ ตามด้วยปุ๋ย เม็ดพลาสติก เกิดอาการสะดุด ไม่สามารถขนส่งผ่านออกมาได้

หลายประเทศแม้กระทั่งไทยเองก็แก้ปัญหาเฉพาะหน้า ด้วยการเพิ่มไบโอดีเซลและเอทานอลในเนื้อน้ำมันฟอสซิลมากขึ้น จาก B5 เป็น B7 หรือใช้ E20 หรือเทรนด์ใช้รถอีวีแทนรถสันดาป

ขณะเดียวกันความกลัวว่าค่าไฟจะแพงขึ้น ก็เกิดกระแสแรงคัดค้านโซลาร์บ้านเพื่อประหยัดค่าไฟ แต่ที่สุดแล้วประเทศจะรอดพ้นวิกฤตได้อย่างยั่งยืนจำเป็นต้องปฏิรูป จัดโครงสร้างการใช้พลังงานของประเทศให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ที่สำคัญคือ ความชัดเจนในการกำกับดูแลพืชอาหารที่มีสถานะเป็นพีชพลังงาน ไม่ว่าจะเป็นปาล์ม น้ำมัน อ้อย และมันสำปะหลัง

แบบเดียวกับที่รัฐบาลอินโดนีเซียประกาศนโยบายหยุดนำเข้าน้ำมันดีเซลสำเร็จรูปโดยสิ้นเชิงภายในวันที่ 1 กรกฎาคม 2569 พร้อมกับมาตรการปรับเกณฑ์มาตรฐานการผลิตน้ำมัน จาก B40 เป็น B50 หรือใช้ปาล์มน้ำมันผสมในเนื้อน้ำมันถึง 50% หากทำได้ตามเป้าที่วางไว้อินโดนีเซียจะกลายเป็นชาติแรกในอาเซียนที่สามารถลดการนำเข้าน้ำมันดีเซลได้สำเร็จ

หันมามองที่บ้านเรา ทั้งที่ไทยได้ชื่อว่าเป็นครัวของโลก ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรหลัก ทั้งข้าว ปาล์ม มันสำปะหลัง ยาง

หน้าซ้ำเมื่อกระทรวงพาณิชย์ประกาศควบคุมการส่งออกปาล์มน้ำมัน แต่ไม่กี่วันชาวสวนปาล์ม และโรงสกัดพากันยื่นหนังสือประท้วง โดยให้เหตุผลว่าการควบคุมการส่งออกทำให้ราคารับซื้อปาล์มดิบ ตกลง

แสดงให้เห็นว่าแม้เวลาจะผ่านไปเนิ่นนานภาพความเป็น “พืชการเมือง” ไม่เคยเปลี่ยนแปลง

เพราะสินค้าเกษตรเหล่านี้ครอบครองพื้นที่ปลูกหลักในเมืองไทย มีเกษตรกรที่อยู่ในวงจรจำนวนมาก ที่ผ่านมาเจอปัญหาวนลูปเดิม บางปีแล้ง ผลผลิตต่ำเตี้ย เกษตรกรเดือดร้อน ก็ประท้วงให้รัฐช่วยเหลือ ในทางกลับกันผลผลิตเยอะ ราคาตกต่ำ เดือดร้อน ก็เรียกร้องให้รัฐพยุงราคา จนเป็นที่รู้กันว่าหน้าที่หลักของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือ ของบประมาณพยุงราคาสินค้าเกษตร แจกจ่าย พันธุ์ ให้น้ำให้เกษตรกร

ทั้งที่โลกวันนี้เทคโนโลยีล้ำไปไกล พืชอาหารไม่ได้อยู่แค่ “อาหาร” แต่สามารถพัฒนาต่อยอดจนกลายเป็น “พืชพลังงาน” และขยายไปสู่อุตสาหกรรมอื่นอีกมากมาย

อย่างเช่น อ้อย และมันสำปะหลัง นอกจากจะเป็นแค่ “น้ำตาล” และ “แป้ง” ยังเป็นเอทานอลใน น้ำมันแก๊สโซฮอลล์ ทำเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน น้ำตาลจากอ้อยยังเป็นวัตถุดิบในการผลิตพลาสติกชีวภาพ ไม่ว่าจะเป็หลอด ถุงหรือบรรจุภัณฑ์อาหาร ที่สามารถย่อยสลายได้ 100% ขณะที่ ชานอ้อยยังนำมาอัดเม็ดเป็นเชื้อเพลิงชีวมวล ใช้ในโรงไฟฟ้า

ส่วนแป้งมันสำปะหลังสามารถดัดแปรไปใช้ในอุตสาหกรรมกระดาษ สิ่งทอ และยา เช่น นำไปทำ แคปซูลยา หรือผสมทำพลาสติกชีวภาพเพื่อเพิ่มอัตราย่อยสลาย ยิ่งไปกว่านั้นแป้งจากมันสำปะหลังยังสามารถใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง อุตสาหกรรมทางการแพทย์ คือ ใช้เป็นสารให้ความหวาน (Xylitol) หรือน้ำตาลทางเลือกสำหรับคนเป็นเบาหวาน

เช่นเดียวกับน้ำมันปาล์มทำอาหาร ปาล์มสำหรับไบโอดีเซล ก็ยังสามารถใช้ในอุตสาหกรรมอื่น เช่น ทำสบู่ แชมพู โลชั่น แยมกากเนื้อปาล์มสกัดไปทำอาหารสัตว์ หรือทำเชื้อเพลิงชีวภาพ

ถึงเวลาหรือยังที่รัฐบาลไทยจะจริงจังกับการปรับโครงสร้างพืชเกษตร โดยต้องบูรณาการร่วมกัน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพลังงาน เพิ่มคุณภาพการเพาะปลูก เพิ่มนวัตกรรม สร้างมูลค่า เป็นการอัพสเกล รีสکیل เกษตรกรไทย ให้เป็น “สมาร์ทฟาร์มเมอร์” อย่างแท้จริง

เลิกรอฟ้ารอฝน รอเงินเหี่ยวหายอย่างทุกวันนี้...

ที่มา : ประชาชาติธุรกิจ <https://www.prachachat.net/opinion-column-10/news-1997737>

ถอดรหัสหนี้ครัวเรือน หนี้ใน-นอก ระบบทะลุ 100% กับพิษสงครามตะวันออกกลาง สร้างความเสี่ยงมากอีกแค่ไหน

27.04.2026

ตัวเลขหนี้ครัวเรือนของไทยยังคงเป็นประเด็นที่สร้างความกังวลใจให้กับหลายฝ่าย โดยเฉพาะเมื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออกรายงานระบุว่า หนี้ครัวเรือนของประเทศไทย ณ ช่วงปลายปี 2568 เมื่อรวมทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบเข้าด้วยกัน ได้ทะลุสัดส่วน 100% ของ GDP ไปแล้ว โดยระบุว่า แม้ส่วน 'หนี้ในระบบ' ลดลง โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจาก GDP ที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ตัวปริมาณหนี้ยังสูงอยู่

ผลการสำรวจยังพบว่า ครัวเรือนยังพึ่งพา 'หนี้นอกระบบ' มากขึ้น โดยสัดส่วนหนี้นอกระบบในการสำรวจปี 2568 เพิ่มขึ้นเป็น 14% จากระดับ 12% ของหนี้ครัวเรือนทั้งหมดในปี 2567 ซึ่งนับเป็นประเด็นที่ 'น่ากังวล' ท่ามกลางภาวะหนี้ครัวเรือนที่แท้จริง ซึ่งยังคงอยู่ในระดับที่สูงเกิน 100% ต่อ GDP

ขณะที่ปัจจุบันภาพเศรษฐกิจดูเหมือนมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น ท่ามกลางปัจจัยเสี่ยงรุมเร้า ทั้งปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ยืดเยื้อ ทิศทางดอกเบี้ยที่ยังทรงตัวระดับสูง และต้นทุนค่าครองชีพที่ขยับตัวตามราคาพลังงาน

THE STANDARD WEALTH มีโอกาสพูดคุยเจาะลึกแบบเอ็กซ์คลูซีฟกับ สุภากร ปิยะพันธ์ ผู้จัดการใหญ่ ธนาคารทหารไทยธนชาติ จำกัด (มหาชน) หรือ TTB เพื่อวิเคราะห์ถึงของสถานการณ์หนี้ครัวเรือน ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก

เมื่อมองเผินๆ ตัวเลขหนี้ครัวเรือนที่พุ่งสูงอาจดูน่าตกใจ แต่ สุภากร อธิบายเบื้องหลังของสมการนี้ว่า ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากมูลค่า GDP ซึ่งเป็น 'ตัวหาร' มีขนาดเล็กลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ขยายตัว ทำให้สัดส่วนเปอร์เซ็นต์กระโดดสูงขึ้น แม้ว่าตัวมูลค่าหนี้จริงๆ อาจจะไม่ได้เพิ่มขึ้นมากนัก

“ถ้าถามว่าดูทรงแล้ว ความน่าเป็นห่วงมันจะปะทุมากไปกว่านี้หรือเปล่า ผมว่ามันเลยจุดที่แย่มากที่สุดของมันมาแล้ว และน่าจะมีแต่ปรับตัวดีขึ้น” สุภากร ประเมินสถานการณ์อย่างตรงไปตรงมา โดยให้เหตุผลจากการเจาะลึกไปที่ไส้ในของหนี้ครัวเรือน ปริมาณการก่อหนี้ก้อนใหญ่ที่สุดอย่างสินเชื่อบ้าน มีการหดตัวลงมาหลายปีแล้ว ทำให้ก้อนหนี้รวมไม่ได้ขยายตัวเบ่งบาน

ในขณะที่สินเชื่อส่วนบุคคล (Personal Loan) ซึ่งมีมูลค่ารวมในระบบกว่า 2 ล้านล้านบาท ก็มีอัตราการเติบโตที่น้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ จากอดีตที่เคยเติบโตระดับตัวเลขสองหลัก (Double Digit) ปัจจุบันเหลือเพียง 2-3% หรือในบางธนาคารอาจถึงขั้นติดลบด้วยซ้ำ

สำหรับประเด็นที่หลายคนกังวลเรื่องการเติบโตของ ‘หนี้นอกระบบ’ ฐากร มองว่าเป็นวัฏจักรปกติ เมื่อเศรษฐกิจซบเซาและสินเชื่อในระบบไม่เติบโต ผู้คนก็จะหันไปพึ่งพาเงินทุนนอกระบบ แต่เขาเชื่อว่าหนี้นอกระบบจะไม่เบ่งบานจนเข้ามาสร้างความปั่นป่วนรุนแรงให้กับระบบโครงสร้างหลักในระบบได้ เพราะเศรษฐกิจดำเนินเป็นรอบไซเคิล เมื่อถึงจังหวะที่ภาครัฐมีมาตรการออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจตามปกติ เช่น นโยบายบ้านหลังแรก หรือรถคันแรกในอดีต สินเชื่อในระบบก็จะสามารถกลับมาเติบโตและดึงผู้คนกลับเข้ามาได้

วิกฤตตะวันออกกลาง ภัยคุกคามที่อาจรุนแรงกว่า ‘ต้มยำกุ้ง โควิด-19’

แม้ปัญหาหนี้ครัวเรือนจากปัจจัยภายในอาจเริ่มทรงตัว แต่ตัวแปรสำคัญที่เข้ามาเขย่าสมการคือปัจจัยภายนอกอย่างสงครามในตะวันออกกลาง เมื่อผู้สื่อข่าวถามถึงมุมมองต่อสถานการณ์เศรษฐกิจรอบนี้ ที่มีผู้บริหารระดับสูงในแวดวงเศรษฐกิจหลายท่านประเมินว่า ผลกระทบอาจมีความรุนแรงและหนักหน่วงกว่าช่วงวิกฤตโควิด-19 หรืออาจจะลามไปหนักกว่าวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้งนั้น ฐากร ยอมรับว่าเห็นด้วยในประเด็นที่ว่าความหนักหน่วงรอบนี้จะเข้าไปกระทบกับ เศรษฐกิจภาคจริง (Real Economy) โดยตรง

“โดยปกติจากที่เราเห็นมา เวลาเกิดวิกฤตสงครามที่เกี่ยวข้องกับราคาน้ำมัน มันไม่เคยจบลงในระยะสั้นๆ” ฐากรอธิบาย พร้อมเปรียบเทียบว่า ในช่วงสงครามรัสเซีย-ยูเครน ผลกระทบหนักๆ จะตกอยู่กับฝั่งยุโรป แต่ในรอบนี้จะพุ่งเข้ามากระทบที่ประเทศไทยโดยตรง เพราะเราเป็นประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันจากโซนตะวันออกกลาง

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงกระจายวงกว้างไปแทบทุกเซกเมนต์ ตั้งแต่ผู้ประกอบการรายเล็กไปจนถึงรายใหญ่ จนกระทบไปยังผู้บริโภค คือ ประชาชนทั่วไป

เพราะลูกลามไปถึงต้นทุนวัตถุดิบ และค่าขนส่ง ซึ่งจะกดดันให้สินค้าอุปโภคบริโภคแพงขึ้นจนทำให้เกิดภาวะเงินตึงตัว หากภาคธุรกิจทนแบกรับต้นทุนไม่ไหวและทยอยปรับขึ้นราคาพร้อมกัน จะส่งผลกระทบต่อเงินเฟ้อในระยะยาว และลูกลามไปบั่นทอนความสามารถในการชำระหนี้ของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากสถานการณ์ยืดเยื้อและราคาน้ำมันพุ่งทะลุ 120 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ภาพรวมเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 2 อาจมีผลกระทบเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ

การปรับตัวของธุรกิจ ภาวะเงินตึงตัว-ความเสี่ยงเรื่องการเลิกจ้าง

ส่วนประเด็นที่สังคมกังวลเรื่อง ‘การเลิกจ้าง’ จากผลกระทบจากภาวะสงครามในตะวันออกกลางอย่างฉับพลันนั้น ฐากร มองว่าในระยะสั้นถึงกลาง การลดคนจะเป็นทางเลือกท้ายๆ ของผู้ประกอบการ

สิ่งที่ธุรกิจจะทำก่อนคือการพยายามหาวัตถุดิบอื่นทดแทน หรือลดกำลังการผลิตลง เช่น การตัดค่าล่วงเวลา หรือ OT

สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องเผชิญในระยะสั้นจึงเป็น ‘ภาวะเงินตึงตัว’ มากกว่าการตงงานจนเกิดหนี้เสีย (NPL) แบบฉับพลัน ผู้คนอาจชะลอการบริโภค หรือเลือกจ่ายหนี้ขั้นต่ำ (Minimum Payment) เพื่อรักษาเงินสดไว้ เป็นการเห็นลักษณะปัญหาที่ค่อยๆ ซึมไปกับผู้ที่มีภาระหนี้

ทั้งนี้ หากสถานการณ์ลุกลามจนกระทบต่อประชาชนระดับรากหญ้า ภาครัฐเชื่อมั่นว่าภาครัฐจะไม่ทอดทิ้ง และจะต้องมีมาตรการออกมารองรับอย่างแน่นอน เช่น โครงการลักษณะ ‘คนละครึ่ง’ ‘ธงฟ้า’ หรือการอุดหนุนค่าน้ำค่าไฟ โดยรัฐอาจใช้วิธีโยกงบประมาณหรือชะลอโครงการบางอย่างออกไปก่อน เพื่อดึงเงินมาพยุงเศรษฐกิจเฉพาะหน้า

อย่างไรก็ตาม ภาครัฐ ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงที่น่ากังวลที่สุดไว้ว่า หากสงครามและวิกฤตพลังงานยืดเยื้อลากยาวไปจนถึงช่วงไตรมาสที่ 3 หรือไตรมาสที่ 4 ของปีนี้ โดยที่สถานการณ์ยังมองไม่เห็นทางออก ภาคธุรกิจที่พยายามพยุงต้นทุนมาตั้งแต่ต้นปีอาจจะถึงจุดที่ทนแบกรับภาระต่อไปไม่ไหว เมื่อถึงจุดนั้น เราอาจจะได้เห็นผลกระทบของ ‘การเลิกจ้างงาน’ ปรากฏให้เห็นชัดเจนขึ้น ซึ่งแน่นอนว่าการตงงานจะย้อนกลับมาเป็นโดมิโนเอฟเฟกต์ ข้ำเติมความสามารถในการชำระหนี้ และอาจทำให้ตัวเลขหนี้เสียในระบบปะทุขึ้นในที่สุด

ภาพใหญ่เศรษฐกิจที่น่าห่วง บททดสอบความอึดภาคธุรกิจ

เมื่อให้ประเมินถึงภาพใหญ่เศรษฐกิจในระยะข้างหน้าที่น่ายแแบ่งก็มีความกังวลมากที่สุด ฐากรมองว่าในระยะสั้น 2-3 เดือนข้างหน้าคือ ‘ความไม่แน่นอน’ ที่คาดเดาได้ยากจากสถานการณ์ความยืดเยื้อสงครามในตะวันออกกลาง

หากสถานการณ์สงครามในตะวันออกกลางลากยาวและไม่จบลงง่ายๆ สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือผลกระทบต่อค่าครองชีพที่จะพุ่งสูงขึ้นอย่างแน่นอน ซึ่งเป็นผลพวงมาจากต้นทุนการผลิตและค่าขนส่งที่แพงขึ้น

“สิ่งที่ห่วงที่สุดคือ การปรับตัวของผู้ผลิต บริษัท หรือ SME ในการสู้รบกับต้นทุนที่สูงขึ้น เค้ำมีความพร้อมและมีทางออกมากน้อยขนาดไหน เพื่อที่จะพยุงต้นทุนให้ได้นานที่สุดโดยไม่ขึ้นราคา” ฐากรฉายภาพความน่ากังวลหลัก

หากภาคธุรกิจทนแบกรับต้นทุนไม่ไหว และเลือกหนทางสุดท้ายคือ การปรับขึ้นราคาสินค้าพร้อมๆ กันทั้งระบบ สิ่งที่จะตามมาในระยะ 6 เดือนหลังจากนี้คือปัญหาเงินเฟ้อที่พุ่งสูงขึ้น

ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อ ‘กำลังซื้อ’ ของประชาชนโดยตรง เพราะเมื่อข้าวของแพงขึ้น ผู้บริโภคจะชะลอและใช้จ่ายน้อยลงโดยอัตโนมัติ

พฤติกรรมของผู้บริโภคในภาวะ เช่นนี้ อาจมีลักษณะ Bipolar คือ มีความผันผวนสูง หากมีข่าวดีหรือสถานการณ์พลังงานคลี่คลาย คนก็พร้อมจะนำเงินออกมาใช้จ่าย แต่หากสถานการณ์ตึงเครียด ผู้คนก็จะหยุดชะงักการบริโภคทันที

ภาวะข้าวของแพงและเงินตึงตัวนี้ จะย้อนกลับไปบั่นทอนความสามารถในการชำระหนี้ (Ability to Pay) ของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ส่งสัญญาณจัด ‘ยาชุดเต็ม’ มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้

จากความเสียหายทางเศรษฐกิจที่ทวีความรุนแรงขึ้น ทำให้เริ่มเห็นการส่งสัญญาณจากทางธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เกี่ยวกับการเตรียมจัด ‘มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้’ ออกมาใช้เพื่อบรรเทาผลกระทบ โดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการปรับลดเกณฑ์การผ่อนชำระขั้นต่ำ (Minimum Payment) ของบัตรเครดิต รวมถึงการยืดระยะเวลาชำระหนี้

ฐากร มองว่าเรื่องนี้เป็นกระบวนการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าของทางการ เพราะเมื่อปัจจัยเรื่องราคาน้ำมันและสงครามเข้ามากระทบอย่างหนัก สิ่งที่น่าเป็นห่วงตามมาคือคุณภาพหนี้และความสามารถในการชำระหนี้ (Ability to Pay) ของลูกค้าที่จะลดถอยลง

“ถ้าถามว่ามาตรการจะมีอะไรบ้าง มันก็ไม่ต่างจากช่วงโควิด-19 หรือวิกฤตน้ำท่วมใหญ่ในอดีต เราพอจะรู้ทรงอยู่แล้วว่ามาตรการจะไล่ระดับจากเบาไปหาหนัก ซึ่งหนึ่งในนั้นก็อาจจะเป็นตัว Minimum Payment มันก็จะเป็น ยาชุดเต็มๆ ที่คล้ายๆ กันที่เคยนำมาใช้แก้ปัญหา” ฐากรกล่าววิเคราะห์

อย่างไรก็ตาม การพิจารณานำมาตรการเหล่านี้มาใช้ แบงก์ชาติจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และรักษาสมดุลให้ดี เพราะหากผ่อนปรนมากเกินไปอาจก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง หรือ Moral Hazard ที่ผู้บริโภคอาจจะละเลยวินัยทางการเงินได้ แต่การที่แบงก์ชาติออกมาพูดถึงเรื่องนี้ ถือเป็นการส่งสัญญาณให้ทุกฝ่าย ทั้งธนาคารพาณิชย์และภาคประชาชน ได้ระมัดระวังและเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเลวร้ายลงไว้ล่วงหน้า

โตสวนกระแสเศรษฐกิจ โอกาสในวิกฤตพลังงาน

อย่างไรก็ตาม ภายใต้อุปสรรคความท้าทายของเศรษฐกิจ กลับยังมี ‘กำลังซื้อ’ ที่ซ่อนอยู่และพร้อมที่จะทำงานหากพบจุดที่คุ้มค่า ฐากร ยกตัวอย่างปรากฏการณ์จากงาน Motor Expo 2026 ล่าสุด ที่ยอดใบสมัครขอสินเชื่อรถยนต์เติบโตสูงขึ้นอย่างน่าตกใจ สิ่งนี้สะท้อนว่าผู้บริโภคกลุ่มที่มีกำลังซื้อและเงินออม

ตัดสินใจนำเงินออกมาซื้อรถยนต์ไฟฟ้า (EV) เพื่อหนีปัญหาราคาน้ำมันแพง เช่นเดียวกับสินเชื่อเพื่อการติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ (Solar Roof) ที่เติบโตได้ดีจากวิกฤตค่าไฟแพงเช่นเดียวกัน ถือเป็นวิกฤตที่สร้างโอกาสให้กับตลาดเฉพาะกลุ่ม

แม้แต่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ภาพรวมดูชะงักงัน ผู้ประกอบการที่มีสต็อกสินค้าค้าง จำนวนมาก ต่างต้องพยายามเร่งระบายของด้วยการจัดโปรโมชั่นแถมโซลาร์รูฟหรือแถมชุดครัวหลักแสนบาท ซึ่งดึงดูดให้กลุ่มคนที่มีความพร้อมด้านการเงินตัดสินใจเข้ามาซื้อ ถือเป็นกลุ่มที่เข้ามาช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในจังหวัดนี้

คาดทิศทางดอกเบี้ยที่ยังคงต้อง ‘ตึง’ ต่อไป

สำหรับคำถามเรื่องทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่หลายฝ่ายคาดหวังให้ปรับลดลงนั้น สุภากร ประเมินว่า คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ธปท. น่าจะใช้นโยบาย ‘ตึงดอกเบี้ย’ ไว้ตามเดิม คือไม่ปรับขึ้นและไม่น่าจะปรับลด

“การปรับขึ้นดอกเบี้ยในยามที่เศรษฐกิจยังซบเซาและภาคธุรกิจกำลังย่ำแย่ ก็จะไปซ้ำเติมเพิ่มต้นทุนของฝั่งผู้ประกอบการให้สูงขึ้นไปอีก ดังนั้น นโยบายดอกเบี้ยในปัจจุบันจึงเป็นมิติของการบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยน และรักษาสถิติมากกว่า” สุภากรอธิบาย

ฉีกกฎมาตรฐานใหม่ ‘Risk-Based Pricing’ เปลี่ยนหนี้เป็นวินัย

เพื่อเข้ามาแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน สุภากร ยังอธิบายต่อว่า TTB ได้เดินหน้ากลยุทธ์สำคัญที่ทำลายชนบทของวงการธนาคารพาณิชย์ ด้วยการนำร่องระบบ ‘Risk-Based Pricing’ เป็นแบงก์รายแรก หรือ สินเชื่อเพื่อคนผ่อนดี ผ่านผลิตภัณฑ์สินเชื่อบุคคล ‘ทีทีบี แคชทูโก’ (ttb cash2go)

ที่ผ่านมา ตลาดสินเชื่อส่วนบุคคลมักจะคิดอัตราดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดเพดานที่ 24-25% หรือธนาคารบางแห่งอาจใช้รูปแบบ Gimmick Rate หรือ Teaser Rate คือ จัดโปรโมชั่นดอกเบี้ยต่ำแค่ช่วง 3-6 เดือนแรก เพื่อดึงดูดลูกค้า ก่อนจะปรับตั้งขึ้นไปสูงตามเดิมในภายหลัง ซึ่งไม่ได้สะท้อนระดับความเสี่ยงที่แท้จริงของลูกค้า

เหตุผลที่ธนาคารขนาดใหญ่หลายแห่งยังไม่กล้าขยับตัวมาทำ Risk-Based Pricing อย่างเต็มรูปแบบ เป็นเพราะแต่ละแห่งมีพอร์ตสินเชื่อเดิมขนาดใหญ่ หากปรับลดดอกเบี้ยตามเกณฑ์นี้ให้กับลูกค้าเก่าที่มีวินัยดี รายได้จากดอกเบี้ยของธนาคารเหล่านั้นจะหดตัวลงอย่างฉับพลัน

แต่ TTB เลือกที่จะมองข้ามผลกำไรระยะสั้น และมุ่งเข้าไปที่การช่วยเหลือลูกค้า หากลูกค้ามีเครดิตสกอร์ (Credit Score) ที่ดี ก็ควรจะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลง โดยอัตราดอกเบี้ยต่ำสุดสามารถลดลงไปได้ถึง 13.99%

ผลตอบรับหลังเปิดตัวโครงการถือว่าได้ผลตอบรับที่ดี โดยมีสถิติที่น่าสนใจ ดังนี้

- ยอดใบสมัครสินเชื่อบุคคล ‘ทีทีบี แคชทูโก’ หลังเปิดตัวโครงการมาได้ 3 เดือนในช่วงต้นปีนี้ที่ผ่านมา มีอัตราเติบโตขึ้นถึง 200% เมื่อเทียบกับช่วงปกติที่ยังไม่มีสินเชื่อบุคคล ‘ทีทีบี แคชทูโก’
- อัตราการอนุมัติ (Approval Rate) ปรับตัวดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากเดิมอยู่ที่ประมาณไม่ถึง 20% เพิ่มขึ้นมาเป็น 24-25% สะท้อนให้เห็นว่าลูกค้าที่มีคุณภาพและมีเครดิตดี หันมาสมัครขอสินเชื่อกับธนาคารมากขึ้น ทำให้ความเสี่ยงโดยรวมของธนาคารลดลง
- ปัจจุบันมียอดสินเชื่อค้าง (Outstanding) เฉพาะพอร์ต Cash2Go ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2569 ที่มีสูงถึงประมาณ 14,000 ล้านบาท
- ที่สำคัญที่สุดคือ 80% ของลูกค้าที่มาสมัครสินเชื่อผ่านแคมเปญนี้ ได้รับอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลง
- โดยเฉลี่ยลูกค้าจะได้รับดอกเบี้ยลดลงถึง 5% ซึ่งเมื่อประเมินจากการกู้เงิน 100,000 บาท ระยะเวลาผ่อน 6 ปี ลูกค้าจะสามารถประหยัดเงินค่าดอกเบี้ยไปได้ถึงประมาณ 20,000 กว่าบาท

อนาคตของการตั้งราคาตามความเสี่ยงของผู้กู้

เป้าหมายสูงสุดที่ ธวากร มุ่งหวัง ไม่ใช่แค่การเติบโตของพอร์ตสินเชื่อ แต่คือการสร้างแรงกระเพื่อมทางสังคม ให้ผู้บริโภคเกิดการเปรียบเทียบและตั้งคำถามว่า ‘ทำไมเพื่อนที่กู้พร้อมกันถึงได้ดอกเบี้ย 13.99% ในขณะที่ตัวเองได้ 24% ทั้งที่เงินเดือนเท่ากันหรือมากกว่า’ การสร้างความตระหนักรู้นี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรม ทำให้คนไทยหันมารักษาวินัยทางการเงินและวางแผนเครดิตของตนเองมากขึ้น ซึ่งในท้ายที่สุด หากคนไทยมีวินัย ปัญหาหนี้เสีย (NPL) ในระบบธนาคารทั้งประเทศก็จะลดลงอย่างยั่งยืน

“เราหวังว่าทุกผลิตภัณฑ์ทางการเงินในอนาคต จะสะท้อนจากคะแนนเครดิตของลูกค้า” ธวากร กล่าว

ก้าวต่อไปของ TTB คือการขยายแนวคิดประเมินดอกเบี้ยตามระดับความเสี่ยงนี้ ไปสู่ผลิตภัณฑ์สินเชื่อจำนำทะเบียนรถแบบไม่โอนเล่ม (Cash Your Book) ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปีนี้

อย่างไรก็ตาม สำหรับสินเชื่อจำหน่ายทะเบียนรถกลุ่มรถยนต์ไฟฟ้า (EV) อาจจะต้องชะลอไปก่อน เนื่องจากราคาอ้างอิง (Price Reference) ของรถ EV มือสองในตลาดยังมีความผันผวนสูงมากตามการดัมป์ราคาของรถใหม่ ซึ่งอาจส่งผลให้ธนาคารแบกรับความเสี่ยงเกินพอดี รวมถึงผลิตภัณฑ์บัตรเครดิตที่ปัจจุบันเพดานดอกเบี้ยของไทยอยู่ที่ 16% ซึ่งถือว่าต่ำมากเป็นอันดับต้นๆ ของโลกอยู่แล้ว จึงไม่มีพื้นที่ให้ทำ Risk-Based Pricing เพิ่มเติมได้อีก

ที่มา : THE STANDARD WEALTH https://thestandard.co/thailand-household-debt-middle-east-war/?fbclid=IwY2xjawRdGcdleHRuA2FibQIxMABicmlkETFFOE1BSUo5QkZnWEpBZFJKc3JOYwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODlwMDg5MgABHhf6KwcoY_zAgP3ZaCEkR9vKavQMiuV6QfqZlwiemOrlydRSXbyt2iAwridJ_aem_8yMJFSu90bq4pkqNc1W9wA